



**MEMÒRIA DEL CES
SOBRE L'ECONOMIA,
EL TREBALL I LA SOCIETAT
DE LES
ILLES BALEARS**

2001

Consell Econòmic i Social de les Illes Balears

MEMÒRIA DEL *CES*
SOBRE L'ECONOMIA,
EL TREBALL
I
LA SOCIETAT
DE
LES ILLES BALEARS
2001



Consell Econòmic i Social de les Illes Balears

Editat per:
Consell Econòmic i Social de les Illes Balears

Disseny gràfic, infografia i maquetació:
Eparrutx 971 42 09 66

ISBN: 84-607-6163-0
Dipòsit legal: PM-1.787-2002

*“És del somni, que eix la masia,
no és el peirer que la fa,
per bé que la puja sa mà:
qui la fa és qui la somia.”*

F. Català

Aquest és el primer any d'existència del CES de les Illes Balears, i aquí tenim la primera *Memòria sobre l'Economia, el Treball i la Societat de les Illes Balears 2001*, el començament d'una reflexió amb voluntat de continuïtat.

El mandat de l'article 1.e de la Llei 10/2000 del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears de lliurar al Govern, dins del primer semestre de cada any, una memòria en la qual “podrà exposar els suggeriments i les observacions que consideri oportunes en relació amb la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears” es complia el mes de juny passat quan el Ple del CES aprovà el document de “Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears”. Ambdós documents, el de la Memòria i el dels Suggeriments formen una unitat de causa i efecte, els suggeriments neixen de les propostes i treballs que han servit de base a la Memòria.

El document que teniu a les vostres mans és fruit del treball, la investigació i les propostes de molts de professionals de la universitat, del món de l'empresa, dels agents socials i de les administracions públiques, com es fa palès en la relació que acompanya el document. Treball i aportacions que des d'aquí volem agrair en nom de tots els membres que integren el CES, i també en nom de tota la societat de les Illes Balears que en gaudirà.

Però cal recalcar i afirmar que el document de la Memòria i dels Suggeriments no és sols un document tècnic. Representa el compromís d'una societat civil present al CES. El document és fruit d'una tasca col·lectiva, de tècnics i professionals, però sobretot de trenta-sis consellers que representen en les seves organitzacions la quasi totalitat de la societat civil organitzada de les Illes Balears, i també de cada una de les illes: les organitzacions empresarials i sindicals més representatives, les associacions de consumidors, de l'economia social, del sector agrícola i pesquer, de l'ecologisme, de la universitat, dels ajuntaments i dels consells insulars. Cal afegir que són organitzacions fortament representatives de cada una de les illes, és per això que el document ha intentat segregar el màxim possible les seves aportacions i suggeriments, per illes, a vegades tot superant estadístiques globals.

Aquesta institució s'ha compromès en un projecte, en un somni de futur, per a les nostres illes. Les hores d'anàlisi, debat i discussió, en definitiva, l'esforç de consens que aporta és el més important d'aquesta Memòria. Cada conseller i l'organització que representa ha concretat una visió comuna de la nostra societat, de les seves expectatives i dels reptes que l'acompanyen. El text s'ha aprovat per unanimitat, la qual cosa suposa haver deixat de banda visions i opinions particulars, legítimament defensables i defensades, per arribar a una aportació de tots pel bé de la societat il·lenca.

De manera conscient i directa, hem obert la participació a la resta d'entitats no representades en el CES: col·legis professionals, cambres de comerç, àrees de pastoral social de les esglésies de cada illa, organitzacions socials i econòmiques que per la seva conformació no tenen representació al CES, associacions veïnals, entitats bancàries... Hem procurat obrir el procés d'elaboració i crítica al conjunt de tota la societat, i hem aportat generositat i mitjans per fer-ho.

Es tracta d'una memòria que comprèn gairebé tots els temes que poden tenir una incidència en la construcció d'un futur de benestar per als ciutadans de la nostra comunitat. Cap problema que crèiem que tengués repercussió social, laboral o econòmica en la nostra realitat de convivència, no ha restat fora de la nostra intenció. Uns temes han pogut tenir un desenvolupament més ampli i profund per la capacitat de treball i consens obtingut, i d'altres, per la seva complexitat s'han apuntat com a temes a desenvolupar en el futur en estudis i informes específics i concrets de la nostra institució. Aquest document és per al CES, un punt de partida i de referència per aprofundir dia a dia en la resposta als problemes que es presenten al CES tant a l'hora d'emetre dictàmens, com en realitzar informes.

El CES de les Illes Balears és un més dels devuit que hi ha al conjunt d'Espanya, als quals s'ha d'afegir el del Regne d'Espanya, i aquest fet ens ha servit per aprofitar-nos de les seves aportacions més madures. Per això en aquesta primera *Memòria del CES sobre l'Economia, el Treball i la Societat de les Illes Balears*, que hem volgut desenvolupar de manera pròpia, hi hem integrat metodologies i problemes que els altres CES d'Espanya ja havien abordat. Igualment ens hem inserit de manera homogènia en el tractament de les matèries de cada una de les autonomies i de l'Estat, tot seguint els mateixos índexs i equiparant els indicadors, amb la finalitat de facilitar la contrastació i la comparació de les dades entre diverses comunitats autònomes.

Finalment hem volgut tractar els continguts de la Memòria amb “els peus al born i el cap al món”, com diu la dita de Ciutadella. Hem tractat els problemes d’aquí i per a aquí, hem intentat fer front als reptes petits i grans de les nostres illes, i de cada illa en particular, en tot allò que hem estat capaços, però ho hem fet amb la visió del món, del nostre entorn espanyol i europeu. Som illes inserides en un món canviant, en els temes econòmics, laborals, socials, mediambientals i culturals. Els nostres problemes són avui problemes que ens vénen del món que ens envolta, i sols si xontemplam les seves pròpies dinàmiques podrem resoldre els problemes d’aquí.

La memòria del nostre poble ens obliga a ser fidels als nostres somnis col·lectius; treballar per fer-los realitat és una tasca que ens imposa la realitat d’avui i ara. El dia a dia, fer el camí -sols el temps guanya al temps-, són els elements constitutius d’una institució com el CES, que per mandat legal i estatutari, té l’obligació de debatre, estudiar, analitzar i proposar, amb l’objectiu de contribuir a l’estructuració i la vertebració social de la nostra comunitat. Aquest deure l’ha de complir presentant un projecte de futur, i a més ho ha de fer tot integrant el compromís del conjunt de la societat.

Esperem que aquesta primera memòria del CES que vos presentam hagi aconseguit obrir el camí o almenys l’indret.

Francesc Obrador Moratinos
PRESIDENT DEL CES DE LES ILLES BALEARS

Direcció

Ferran Navinés Badal

Tècnic economista del CES

Serveis tècnics del CES

Serveis jurídics

Pere Aguiló Crespí

Núria García Canals

Serveis econòmics

Ferran Navinés Badal

Becaris

Marta Bustillo Aguiló

Gràcia Montserrat Mir

Documentalista i tractament de dades

Javier Franconetti Manchado

Col·laboradors

Pere Albertí Huguet

Lluís Ballester Brage

Antoni Barceló Veny

Pedro J. Barceló Obrador

Esteban Bardolet Jané

Antoni Bauça Sampol

Macià Blàzquez Salom

Elena Cabeza Irigoyen

Ma Antònia Carbonero Gamundí

Francisca Clar Salva

Bartomeu Colom Pastor

Magdalena Esteva Cantó
Francisco Feliu de Oleza
Antoni Fleixas Antón
Javier Franconetti Manchado
Pilar Gomila Sureda
Joan Llobera Cànaves
Sofia Lòpez Rodríguez
Jaume Mateu Lladó
Antoni Miquel Lucas Vidal
Josep Mallol Vicens
Rafel Miguel Oliver
Llorenç Mas Parera
Alejandro Nicolás Miquel Novajra
Felip Morell Rullan
Ivan Murray Mas
Josep Lluís Oliver Torelló
M^a Dolores Ordoñez Martíne
M^a del Carmen Orte Socias
Antònia Pascual Galmés
Belen Pascual Barrio
Antònia José Puigròs Rebassa
Àngels Pujol Buades
Maria Ramos Monserrat
Antonio Reinoso Pascual
Maria del Mar Ribas Mas
Josep Lluís Riera Moll
Carles Riera Vayreda
Bernat Riutort Serra
Ladislao Roig Bustos

José Antonio Roselló Rausell

Josep Rullan Palenzuela

Magdalena Seguí Galvan

Luis José Segura Ginard

Rafel Solivellas Jerez

Bàrbara Terrasa Pont

Vicenç de Paül Thomàs Mulet

Vicenç Tur Tur

Assessorament lingüístic

Magdalena Mulet Oliver

ÍNDEX GENERAL

LLIBRE I PRIMERA PART

1. INTRODUCCIÓ	3
<i>Serveis Tècnics del CES</i>	
TRANSCENDÈNCIA I RELACIONS INSTITUCIONALS	4
L'ORIGEN NORMATIU I LES FUNCIONS DEL CES	6
COMPOSICIÓ ORGÀNICA DEL CONSELL ECONÒMIC I SOCIAL	9
ÒRGANS COL·LECTIUS	10
EL PLE	10
LA COMISSIÓ PERMANENT	12
LES COMISSIONS DE TREBALL	15
LA COMPOSICIÓ DE LES COMISSIONS DE TREBALL PERMANENTS DEL CES	16
ÒRGANS UNIPERSONALS	17
EL PRESIDENT DEL CONSELL	17
ELS VICEPRESIDENTS	19
EL SECRETARI GENERAL	19
MARC REGLAMENTARI D'APLICACIÓ	21
FUNCIONAMENT DEL CES	21
EL PROCÉS D'ELABORACIÓ DE LA MEMÒRIA SOCIOECONÒMICA DEL CES	22

2. PREÀMBUL	27
<i>Serveis Tècnics del CES</i>	
2.1. INTRODUCCIÓ	27
2.2. EL MODEL SOCIAL EUROPEU COM A REFERENT	28
2.3. EL NOU MODEL REQUEREIX LA PARTICIPACIÓ I EL DEBAT CONSTANT AMB ELS AGENTS SOCIALS	30
2.4. LA DIFICULTAT DE MANTENIR LA COMPLICITAT SOCIAL EN EL CANVI DE MODEL ..	33
2.5. CAL SER CONSCIENTS QUE EL NOU MODEL ÉS UN MODEL COSTÓS DES DEL PUNT DE VISTA DEL SECTOR PÚBLIC	34
3. SUGGERIMENTS SOBRE LA SITUACIÓ SOCIOECONÒMICA I LABORAL A LES ILLES BALEARS	37
A.1. SECTOR PRIMARI	37
OBJECTIU 1	37
OBJECTIU 2	38
OBJECTIU 3	40
OBJECTIU 4	41
OBJECTIU 5	42
OBJECTIU 6	43
OBJECTIU 7	43
A.2. INDÚSTRIA	44
ESTADÍSTIQUES	44
POLÍTICA INDUSTRIAL	44
ENERGIA	46
A.4. TURISME	46
RELACIONS INSTITUCIONALS	46
ACTUACIONS SECTORIALS	47
FORMACIÓ PROFESSIONAL	49
INTRUSISME	49
A.5. COMERÇ	49
COOPERACIÓ COMERCIAL	51
ASSOCIACIÓ EMPRESARIAL	51
COOPERACIÓ TECNOLÒGICA	51
A.6. TRANSPORT	52
A.7. ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES: FINANÇAMENT AUTONÒMIC I BALANÇA FISCAL	53

B. SUGGERIMENTS SOBRE EL MERCAT DE TREBALL I L'ECONOMIA SOCIAL	54
B.1. MERCAT DE TREBALL	54
B.2. ECONOMIA SOCIAL	55
C. SUGGERIMENTS SOBRE QUALITAT DE VIDA, PROTECCIÓ SOCIAL I IMMIGRACIÓ	58
C.2. SALUT I SISTEMA SANITARI	58
C.3. EDUCACIÓ	61
C.4. HABITATGE	61
C.5. MEDI AMBIENT	62
C.7. SOCIETAT DE LA INFORMACIÓ	62
C.11. VOLUNTARIAT I ORGANITZACIONS	62
C.12. IMMIGRACIÓ	65
4. ANNEX LEGISLATIU	67
<i>Serveis Tècnics del CES</i>	
I.1. SECTOR PRIMARI	67
I.2. INDÚSTRIA	68
I.3. CONSTRUCCIÓ	68
I.4. TURISME	68
I.5. COMERÇ	69
I.6. TRANSPORT	70
I.7. ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES, FINANÇAMENT AUTONÒMIC I BALANÇA FISCAL	71
II.1. MERCAT DE TREBALL	73
II.2. ECONOMIA SOCIAL	74
III.1. DEMOGRAFIA, DONA, LLAR I EXCLUSIÓ SOCIAL	74
III.2. SALUT I SISTEMA SANITARI	74
III.3. EDUCACIÓ	76
III.4. HABITATGE	78
III.5. MEDI AMBIENT	79
III.6. CULTURA	81
III.7. SOCIETAT DE LA INFORMACIÓ	82
III.8. ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA	82
III.9. MARC NORMATIU SOBRE L'ÚS SOCIAL DE LA LLENGUA	82
III.10. SEGURETAT SOCIAL I PROTECCIÓ SOCIAL	83

III.11. VOLUNTARIAT I ORGANITZACIONS	83
III.12. IMMIGRACIÓ	83

SEGONA PART

CAPÍTOL I

PANORAMA ECONÒMIC

1. PANORAMA INTERNACIONAL	88
<i>Serveis Tècnics del CES</i>	
1.1. EVOLUCIÓ ECONÒMICA INTERNACIONAL I PER A GRANS REGIONS ECONÒMIQUES	88
1.2. ELS EUA	89
1.3. EUROPA	92
1.4. EL JAPÓ	93
1.5. RESTA DEL MÓN	94
2. UNIÓ EUROPEA	97
<i>Serveis Tècnics del CES</i>	
<i>Francisco Feliu de Oleza</i>	
<i>Pilar Gomila Sureda</i>	
<i>Ma Dolores Ordoñez Martínez</i>	
<i>Antonio Reinoso Pascual</i>	
2.1. QÜESTIONS INSTITUCIONALS	97
2.1.1. RATIFICACIÓ DEL TRACTAT DE NIÇA	97
2.1.2 . AMPLIACIÓ	98
2.1.3. LLIBRE BLANC SOBRE LA GOVERNANÇA	99
2.1.4. DEBAT SOBRE EL FUTUR DE LA UE	99
2.1.7. BALANÇ DEL SEMESTRE DE PRESIDÈNCIA ESPANYOLA	101
2.2. UNIÓ ECONÒMICA I MONETÀRIA	107
2.2.1.ACTIVITATS I OBJECTIUS PRIORITARIS	107
2.2.2. EVOLUCIÓ DE LA SITUACIÓ ECONÒMICA	108
2.2.3. PREVISIONS ECONÒMIQUES	109
2.2.4. LES ORIENTACIONS GENERALS DE POLÍTICA ECONÒMICA (OGPE) I LA CIMERA DE BARCELONA	115
2.3. OCUPACIÓ I POLÍTICA SOCIAL	121
2.4. POLÍTICA REGIONAL	125
2.4.1. ELS FONS ESTRUCTURALS, FONS DE COHESIÓ I LES INICIATIVES COMUNITÀRIES	125

2.4.2. ORGANISMES SUPRANACIONALS EN ELS QUALS PARTICIPEN LES ILLES BALEARS	129
2.4.3. LA UNIÓ EUROPEA AMPLIADA	130
3. ECONOMIA ESPANYOLA	131
<i>Serveis Tècnics del CES</i>	
3.1. EVOLUCIÓ ECONÒMICA	132
3.2. SECTORS PRODUCTIUS	134
3.2.1. SECTOR PRIMARI	134
3.2.2. INDÚSTRIA	136
3.2.3. CONSTRUCCIÓ	139
3.2.4. ELS SERVEIS	140
3.3. DEMANDA INTERNA I SECTOR EXTERIOR	141
3.3.1. DEMANDA INTERNA	141
3.3.2. EL SECTOR EXTERIOR	143
3.4. INFLACIÓ I POLÍTICA MONETÀRIA	149
3.4.1. INFLACIÓ	149
3.4.2. POLÍTICA MONETÀRIA	152
3.5. EL SECTOR PÚBLIC	156
4. BALEARS: FETS ESTILITZATS	160
<i>Serveis Tècnics del CES</i>	
<i>Javier Franconetti Manchado</i>	
4.1. INTRODUCCIÓ	160
4.2. L'ECONOMIA A BALEARS	161
4.3. ESTRUCTURA I COMPORTAMENT DELS PRINCIPALS SECTORS PRODUCTIUS	162
4.3.1. EL SECTOR PRIMARI	164
4.3.2. INDÚSTRIA	166
4.3.3. LA CONSTRUCCIÓ	167
4.3.4. SERVEIS	168
4.3.5. CREIXEMENT DIFERENCIAL SECTORIAL	170
4.4. PREUS,RENDA I CAPACITAT DE FINANÇAMENT	170
4.4.1. PREUS, EXCEDENTS I INVERSIÓ	171
4.4.2. EVOLUCIÓ DE LA RENDA FAMILIAR BRUTA DISPONIBLE	174
4.4.3. CONSUM,ESTALVI I CAPACITAT DE FINANÇAMENT	176

5. SECTOR PRIMARI	178
<i>Antoni Miquel Lucas Vidal</i>	
5.1. INTRODUCCIÓ	178
5.2. SUBSECTOR AGRORAMADER	186
5.2.1. LES ACTIVITATS AGRÍCOLES	197
5.2.2. LES ACTIVITATS RAMADERES	207
5. 3. SUBSECTOR PESQUER	212
5.4. SUBSECTOR FORESTAL	218
6. INDÚSTRIA	220
<i>Serveis Tècnics del CES</i>	
<i>Antoni Fleixas Antón</i>	
<i>Javier Franconetti Manchado</i>	
<i>Antoni Miquel Lucas Vidal</i>	
6.1. INTRODUCCIÓ	220
6.2. EVOLUCIÓ DE LES EMPRESES INDUSTRIALS	223
6.3. COMPORTAMENT DE LES BRANQUES INDUSTRIALS	225
6.3.1. ENERGIA	228
6.3.2. INDÚSTRIES LLIGADES AL SECTOR DE LA CONSTRUCCIÓ	232
6.3.3.INDÚSTRIES LLIGADES A L'EXPORTACIÓ	233
6.3.4. INDÚSTRIES LLIGADES A LA DEMANDA INTERIOR DE CONSUM	233
6.4. EXPECTATIVES I INVERSIÓ	240
7. CONSTRUCCIÓ	243
<i>Pere Albertí Huguet</i>	
<i>Antoni Barceló Veny</i>	
7.1. INTRODUCCIÓ	243
7.2. FACTORS DE PRODUCCIÓ	244
7.2.1. MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ	244
7.2.2. MÀ D'OBRA	246
7.2.3. COSTS DELS FACTORS	247
7.3. LA PRODUCCIÓ	247
7.3.1. INVERSIONS PÚBLIQUES	247
7.3.2. EDIFICACIÓ D'HABITATGES	248
8. TURISME	253
<i>Esteban Bardolet Jané</i>	
<i>Vicenç Tur Tur</i>	

<i>Serveis Tècnics del CES</i>	
8.1. INTRODUCCIÓ	253
8.2. L'ANY TURÍSTIC 2001	254
8.2.1. LA DEMANDA TURÍSTICA	255
8.2.2. L'OFERTA D'ALLOTJAMENT	272
8.2.3. ELS INGRESSOS PER TURISME	276
8.3. POLÍTICA TURÍSTICA	278
9. COMERÇ	279
<i>Josep Mallol Vicens</i>	
9.1. ESTRUCTURA EMPRESARIAL DEL SECTOR COMERÇ A BALEARS	279
9.2. ENQUESTA SOBRE EL COMERÇ	280
9.2.1. PRODUCCIÓ.....	280
9.2.2. VALORACIÓ DE L'ANY 2001 I PRIMER SEMESTRE 2002	281
9.2.3. VALORACIÓ DE LA MARXA DEL NEGOCI	282
9.2.4. EVOLUCIÓ VOLUM DE VENDES DE L'ESTABLIMENT	282
9.2.5. MITJANA DE VENDES	283
9.2.6. EVOLUCIÓ NOMBRE DE CLIENTS DE L'ESTABLIMENT	283
9.2.7. MITJANA NOMBRE DE CLIENTS	284
9.2.8. PODER DE COMPRA DELS TURISTES	284
10. TRANSPORTS I COMUNICACIONS	286
<i>Antoni Barceló Veny</i>	
10.1. TRANSPORTS	286
10.1.1. TRANSPORT MARÍTIM	286
10.1.2. TRANSPORT AERI	290
10.1.3. VARIACIÓ DE LA PRODUCCIÓ DEL TRANSPORT MARÍTIM I AERI	292
10.1.4. TRANSPORT INTERIOR DE VIATGERS	292
10.1.5. TRANSPORT DE MERCADERIES PER CARRETERA	294
10.1.6. VARIACIÓ DE LA PRODUCCIÓ DELS TRANSPORTS INTERIORS	294
10.1.7. ACTIVITATS ANNEXES ALS TRANSPORTS	295
10.2. COMUNICACIONS	295
10.2.1. SERVEIS POSTALS, TELEGRÀFICS I DE MISSATGERIA	296
10.2.2. SERVEIS DE TELECOMUNICACIONS	297
11. INSTITUCIONS FINANCERES	299
<i>Serveis Tècnics del CES</i>	
11.1. MERCATS MONETARIS	299

11.1.1. POLÍTICA MONETÀRIA	299
11.1.2. MERCATS BORSARIS I DIPÒSITS BANCARIS	300
11.1.3. ENTITATS DE DIPÒSIT I NOMBRE D'OFICINES	302
11.2. CRÈDITS	303
11.2.1. CRÈDIT PER COMUNITATS AUTÒNOMES I INSTITUCIONS FINANCERES ...	303
11.2.2. EVOLUCIÓ DEL CRÈDIT	303
11.3. DIPÒSITS	310
11.3.1. DIPÒSITS PER COMUNITATS AUTÒNOMES I INSTITUCIONS FINANCERES	311
11.3.2. ESTRUCTURA DELS DIPÒSITS	311
11.3.3. EVOLUCIÓ DELS DIPÒSITS	315
11.4. CRÈDITS I DIPÒSITS	316
11.5. ACTIVITAT AVALADORA DE LA SOCIETAT DE GARANTIA RECÍPROCA (SGR) DE LES ILLES BALEARS	318
12. ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES I FINANÇAMENT AUTONÒMIC	320
<i>Serveis Tècnics del CES</i>	
<i>José Antonio Roselló Rausell</i>	
12.1. ANÀLISI PRESSUPOSTÀRIA	320
12.1.1. COMUNITAT AUTÒNOMA	320
12.1.2. CONSELLS INSULARS	347
12.1.3. AJUNTAMENTS	351
12.1.4. DELEGACIÓ ESPECIAL D'HISENDA DE LES BALEARS	359
12.2. APORTACIONS DE LES ADMINISTRACIONS AUTONÒMICA I LOCALS A LA PRODUCCIÓ I A LA DEMANDA	360
12.3. FINANÇAMENT AUTONÒMIC	360

CAPÍTOL II

MERCAT DE TREBALL I ECONOMIA SOCIAL

1. MERCAT DE TREBALL	368
<i>Rafel Miguel Oliver</i>	
<i>Antònia José Puigrós Rebassa</i>	
<i>Maria del Mar Ribas Mas</i>	
<i>Carles Riera Vayreda</i>	
<i>Serveis Tècnics del CES</i>	
1.1. INTRODUCCIÓ	368
1.2. PANORAMA GENERAL DE L'OCUPACIÓ	372

1.3. L'OCUPACIÓ PER SITUACIÓ LABORAL	378
1.4. LA TEMPORALITAT	379
1.5. OCUPATS I ASSALARIATS PER TIPUS DE JORNADA, SEXE I SECTOR ECONÒMIC	382
1.6. ATUR REGISTRAT, DEMANDES D'OCUPACIÓ I COL·LOCACIONS REGISTRADES	384
1.7. FLUXOS D'ENTRADA I SORTIDA	386
1.7.1. LA CONTRACTACIÓ	386
1.7.2. CONTRACTES A TREBALLADORS ESTRANGERS	393
1.7.3. EXTINCIONS DEL CONTRACTE I ACOMIADAMENTS	394
1.8. PANORAMA NACIONAL I INTERNACIONAL: ANÀLISI COMPARADA DE LES TAXES D'ACTIVITAT, OCUPACIÓ, ATUR I TEMPORALITAT	396
1.9. NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA	403
1.9.1. ANÀLISI COMPARADA DE BALEARS AMB RELACIÓ A ESPANYA	404
1.9.2. LA NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA A BALEARS	408
1.10. SINISTRALITAT LABORAL	410
1.11. CONFLICTIVITAT LABORAL	414
1.12. POLÍTIQUES D'OCUPACIÓ	415
1.12.1. ELS PACTES LOCALS COM A NOU INSTRUMENT DE CONCERTACIÓ	416
1.12.2. AJUTS PER AL FOMENT DE L'OCUPACIÓ	417
1.12.3. XARXA PÚBLICA SERVEIS D'ORIENTACIÓ DEL SOIB	421
1.13. FORMACIÓ	423
1.13.1. PLA ENLLAÇ	423
1.13.2. LA INICIATIVA EQUAL	427
1.14. TRIBUNAL D'ARBITRATGE I MEDIACIÓ DE LES ILLES BALEARS (TAMIB)	428
1.14.1. CONSTITUCIÓ I EXPANSIÓ DEL TAMIB	428
1.14.2. ASSUMPTES SOTMESOS AL TAMIB	429
2. ECONOMIA SOCIAL	433
<i>Pere Albertí Huguet</i>	
2.1. INTRODUCCIÓ	433
2.2. PRODUCTORS DE MERCAT	433
2.2.1. LES COOPERATIVES	433
2.2.2. SOCIETATS LABORALS	435
2.2.3. CONFRARIES DE PESCADORS	438
2.2.4. OCUPACIÓ GENERADA	440
2.2.5. INSTITUCIONS FINANCERES	441

2.3. PRODUCTORS DE NO-MERCAT	443
2.3.1. XARXES DE SOLIDARITAT	443
2.3.2. FONS DE COOPERACIÓ	447

CAPÍTOL III

QUALITAT DE VIDA, PROTECCIÓ SOCIAL I IMMIGRACIÓ

1. DEMOGRAFIA, DONA I LLAR, I EXCLUSIÓ SOCIAL	450
<i>Ma Antonia Carbonero Gamundi</i>	
<i>Serveis Tècnics del CES</i>	
1.1. DEMOGRAFIA	450
1.2. DONA I LLAR	457
1.2.1. LA FAMÍLIA A LES ILLES BALEARS	457
1.2.2. GENT GRAN I FAMÍLIA	458
1.2.3. DONA, FAMÍLIA I TREBALL	462
1.2.4. ELS JOVES I LA FORMACIÓ DE LA FAMÍLIA	462
1.2.5. DIVERSIFICACIÓ EN ELS TIPUS DE RELACIONS CONVIVENCIALS	463
1.3. POBRESA, EXCLUSIÓ I VULNERABILITAT A LES ILLES BALEARS	465
1.3.1. LES LLARS POBRES I SENSE RECURSOS	468
1.3.2. CARACTERITZACIÓ DE LES LLARS POBRES	469
1.3.3. LES MANCANCES A L'HABITATGE	471
1.3.4. LA VULNERABILITAT I EXCLUSIÓ DE L'OCUPACIÓ	473
1.3.5. DÈFICITS ESTRUCTURALS EN LA FORMACIÓ	474
1.3.6. PROBLEMÀTIQUES A LA LLAR	474
1.3.7. L'EMPRESONAMENT COM A FACTOR D'EXCLUSIÓ	475
1.3.8. MANCA DE SALUT I LIMITACIONS D'AUTONOMIA	476
1.3.9. DIFICULTATS D'ACCÉS ALS RECURSOS INSTITUCIONALS	477
1.3.10. L'INDICADOR SINTÈTIC DE VULNERABILITAT I LES ÀREES D'ATENCIÓ PREFERENT	478
2. SALUT I SERVEIS SANITARIS	484
<i>Elena Cabeza Irigoyen</i>	
<i>Magdalena Esteva Cantó</i>	
<i>Joan Llobera Cànaves</i>	
<i>Angels Pujol Buades</i>	
<i>Maria Ramos Monserrat</i>	
<i>Magdalena Seguí Galvan</i>	
<i>Vicenç de Paul Thomàs Mulet</i>	
2.1. PANORAMA DE SALUT	486

2.1.1. PERCEPCIÓ DE LA SALUT, QUALITAT DE VIDA, DISCAPACITAT	486
2.1.2. ESTILS DE VIDA	489
2.1.3. MORBIDITAT GENERAL	496
2.1.4. MORTALITAT GENERAL	501
2.1.5. MORBIMORTALITAT PER CAUSES	506
2.2. SERVEIS SANITARIS	522
2.2.1. ASSEGURANCES	522
2.2.2. FINANÇAMENT I DESPESA	524
2.2.3. INVERSIONS	525
2.2.4. RECURSOS FÍSICS ASSISTENCIALS I COBERTURES	526
2.2.5. RECURSOS HUMANS	531
2.2.6. ÚS DE SERVEIS	533
2.2.7. PERCEPCIÓ DE LA QUALITAT DE L'ATENCIÓ, SATISFACCIÓ	538
2.2.8. TRASPLANTAMENTS, DONACIONS SANG I ÒRGANS	539
3. EDUCACIÓ	541
<i>Lluís Ballester Brage</i>	
<i>Antoni Bauça Sampol</i>	
<i>Josep Lluís Oliver Torelló</i>	
<i>M^a del Carmen Orte Socias</i>	
<i>Belen Pascual Barrio</i>	
<i>Antònia Pascual Galmés</i>	
3.1. LES TRANSFERÈNCIES EDUCATIVES	543
3.1.1. UNA COMUNITAT AUTÒNOMA AMB COMPETÈNCIES EDUCATIVES TARDANES	543
3.1.2. UNES TRANSFERÈNCIES EDUCATIVES MAL DOTADES	544
3.1.3. EL TREBALL LEGISLATIU DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS	545
3.2. EL SISTEMA ESCOLAR DE LES ILLES BALEARS	547
3.2.1. L'EDUCACIÓ INFANTIL DE 0-3 ANYS	547
3.2.2. EVOLUCIÓ DE L'ALUMNAT MATRICULAT EN ENSENYAMENTS NO UNIVERSITARIS	551
3.2.3. LA FORMACIÓ PROFESSIONAL I ELS PROGRAMES DE GARANTIA SOCIAL	559
3.2.4. L'ESCOLARITZACIÓ DE L'ALUMNAT ESTRANGER NO UNIVERSITARI	567
3.3. EVOLUCIÓ DEL PROFESSORAT EN ENSENYAMENTS NO UNIVERSITARIS	571
3.4. EL RENDIMENT ESCOLAR	572
3.4.1. EL RENDIMENT ESCOLAR A L'ENSENYANÇA PRIMÀRIA	573
3.4.2. EL RENDIMENT ESCOLAR A L'ENSENYANÇA SECUNDÀRIA	574

3.4.3. EL RENDIMENT ESCOLAR A L'ENSENYANÇA DE BATXILLERAT	575
3.5. LA CONVIVÈNCIA ALS CENTRES EDUCATIUS DE LES ILLES BALEARS	576
3.6. L'EDUCACIÓ PER A PERSONES ADULTES	580
3.6.1. ENSENYAMENTS	581
3.6.2. ENSENYAMENTS D'EDUCACIÓ BÀSICA PER A PERSONES ADULTES	582
3.6.3. ENSENYAMENTS PER OBTENIR EL GRADUAT ESCOLAR	583
3.6.4. ENSENYAMENTS DE FORMACIÓ PROFESSIONAL PER A PERSONES ADULTES	584
3.6.5. CENTRES DOCENTS, PROFESSORAT I ALUMNES PER ILLES	584
3.6.6. DISTRIBUCIÓ TERRITORIAL DELS CENTRES	586
3.6.7. CONCLUSIONS EDUCACIÓ D'ADULTS	587
3.7. ELS ESTUDIS UNIVERSITARIS	588
3.7.1. LA SITUACIÓ A LES ILLES BALEARS. CARACTERÍSTIQUES I DIMENSIONS	588
3.7.2. OFERTA FORMATIVA I DESENVOLUPAMENT DE LA DOCÈNCIA	589
3.7.3. FORMACIÓ SEMIPRESENCIAL. PRESENCIA A MENORCA I EIVISSA	591
3.7.4. LA CAPACITAT DE RECERCA	592
3.7.5. DIMENSIÓ SOCIOCULTURAL	594
3.7.6. ADMINISTRACIÓ I SERVEIS	595
3.7.7. PRESSUPOST I FINANÇAMENT. DOTACIONS ACTUALS.	596
3.7.8. RELACIONS INTERNACIONALS	597
3.7.9. EVOLUCIÓ FUTURA DE LA DEMANDA I L'OFERTA UNIVERSITÀRIA A LES ILLES BALEARS	598
3.8. CONSIDERACIONS I SUGGERIMENTS SOBRE L'EDUCACIÓ, LA FORMACIÓ I L'ENSENYAMENT A LES ILLES BALEARS	600
4. HABITATGE	607
<i>Serveis Tècnics del CES</i>	
<i>Pere Albertí Huguet</i>	
<i>Antoni Barceló Veny</i>	
4.1. PANORAMA GENERAL: L'HABITATGE A ESPANYA	607
4.1.1. POLÍTIQUES DE SUPORT A L'HABITATGE	615
4.1.2. SÒL I HABITATGE	619
4.2. PROBLEMÀTICA SOCIAL DE L'HABITATGE A LES ILLES BALEARS	620
4.2.1. EVOLUCIÓ EXPANSIVA DE LA DEMANDA DE L'HABITATGE A BALEARS.	620
4.2.2. DESAJUST ENTRE OFERTA I DEMANDA	620
4.2.3. NECESSITAT D'IMPLEMENTAR UNA POLÍTICA D'HABITATGE	621
4.3. L'EVOLUCIÓ DE L'HABITATGE A LES ILLES BALEARS EL 2001	622

5. MEDI AMBIENT	625
<i>Macià Blázquez Salom</i>	
<i>Sofia Lòpez Rodríguez</i>	
<i>Llorenç Mas Parera</i>	
<i>Jaume Mateu Lladó</i>	
<i>Felip Morell Rullan</i>	
<i>Ivan Murray Mas</i>	
<i>Josep Rullán Palenzuela</i>	
<i>Rafel Solivellas Jerez</i>	
<i>Serveis Tècnics del CES</i>	
5.1. ELS INDICADORS DE SOSTENIBILITAT.	625
5.1.1. SOBRE LA SOSTENIBILITAT	625
5.1.2. ELS INDICADORS DE SOSTENIBILITAT	627
5.2. LA PRESSIÓ HUMANA A LES ILLES BALEARS	630
5.3. EL TERRITORI: CONFLICTES I AMENACES	631
5.3.1. EL MEDI LITORAL	633
5.3.2. LA CAPACITAT D'ALLOTJAMENT I L'ORDENACIÓ DEL TERRITORI	635
5.3.3. ELS ECOSISTEMES URBANS	636
5.4. BIODIVERSITAT I ESPAIS NATURALS	639
5.5. GESTIÓ FORESTAL I INCENDIS FORESTALS.	643
5.6. RECURSOS HÍDRICS	646
5.6.1. LA DEPURACIÓ DE LES AIGÜES	649
5.7. ELS RESULTATS INDESITJATS: ELS RESIDUS I LA CONTAMINACIÓ	651
5.7.1. ORIGEN DELS RESIDUS	651
5.7.2. ELS RESIDUS DINS DEL MODEL ECONÒMIC BALEAR	651
5.7.4. LA PROBLEMÀTICA DELS RESIDUS A LES ILLES BALEARS	651
5.7.4. GESTIÓ DELS RESIDUS A LES ILLES BALEARS	653
5.7.5. CONTAMINACIÓ ATMOSFÈRICA	653
5.8. ENERGIA	655
5.9. TRANSPORT	658
5.10. LA PETJADA ECOLÒGICA DE LES BALEARS	660
6. CULTURA	660
<i>Bernat Riutort Serra</i>	
<i>Serveis Tècnics del CES</i>	
6.1. EL MARC	660
6.2. EL COLLAGE CULTURAL	661
6.2.1. LA CULTURA DE MASSES	662

6.2.2. LA CULTURA POPULAR	666
6.2.3. LES DUES CULTURES I LES ALTRES	667
6.2.4. L'ALTA CULTURA	669
6.2.5. LA CULTURA DEL TURISME	670
7. SOCIETAT DEL CONEIXEMENT I DE LA INFORMACIÓ	671
<i>Francisca Clar Salva</i>	
<i>Bàrbara Terrasa Pont</i>	
<i>Genma Jiménez Jiménez</i>	
<i>Iris Ontavilla Matschilles</i>	
7.1. ANTECEDENTS	671
7.1.1. RECERCA, DESENVOLUPAMENT TECNOLÒGIC I INNOVACIÓ	671
7.1.2. SOCIETAT DE LA INFORMACIÓ	676
7.2. POLÍTICA D'IMPLANTACIÓ I PROMOCIÓ	680
7.2.1. MARC LEGAL: LEGISLACIÓ PER AL FOMENT DE L'R+D I LA INNOVACIÓ	680
7.2.2. ESTRATÈGIA DE LES ADMINISTRACIONS	682
8. ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA	702
<i>Pedro J. Barceló Obrador</i>	
<i>Ladislao Roig Bustos</i>	
8.1. INTRODUCCIÓ	702
8.2. JUTJATS I TRIBUNALS	704
8.2.1. ESTADÍSTICA	704
8.2.2. AUDIÈNCIA PROVINCIAL	705
8.2.3. PARTIT JUDICIAL DE PALMA	706
8.2.4. PARTIT JUDICIAL D'INCA	716
8.2.5. PARTIT JUDICIAL DE MANACOR	717
8.2.6. PARTIT JUDICIAL D'EIVISSA	719
8.2.7. PARTIT JUDICIAL DE MAÓ	720
8.2.8. PARTIT JUDICIAL DE CIUTADELLA	721
8.3. FISCALIA	723
8.3.1. ÀMBIT PENAL	723
8.3.2. VIGILÀNCIA PENITENCIÀRIA	730
8.3.3. JURISDICCIÓ DE MENORS	730
8.3.4. COMISSIÓ D'ASSISTÈNCIA JURÍDICA GRATUÏTA	733
8.4. ACTIVITAT	734
8.4.1. TRIBUNALS I JUTJATS	734

8.4.2. ACTIVITAT DE LA FISCALIA	735
8.5. RECURSOS HUMANS	736
9. MARC NORMATIU SOBRE L'ÚS SOCIAL DE LA LLENGUA	737
<i>Bartomeu Colom Pastor</i>	
<i>Luis José Segura Ginard</i>	
9.1. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA	738
9.2. ENSENYAMENT	738
9.3. COMERÇ	739
9.4. CULTURA	739
9.5. ALTRES CAMPS	739
10. SEGURETAT SOCIAL I PROTECCIÓ SOCIAL	740
<i>Serveis Tècnics del CES</i>	
10.1. AFILIACIÓ, COTITZACIÓ I RECAPTACIÓ	742
10.2. DESPESES DE LA SEGURETAT SOCIAL	745
10.3. PROTECCIÓ PER ATUR	752
10.4. ELS SERVEIS SOCIALS A LES ILLES BALEARS	756
10.4.1. COMUNITAT AUTÒNOMA	756
10.4.2. CONSELLS INSULARS	767
11. VOLUNTARIAT I ORGANITZACIONS	769
<i>Josep Lluís Riera Moll</i>	
11.1. L'ASSOCIACIONISME I EL VOLUNTARIAT	769
11.2. ELS VOLUNTARIS	771
11.2.1. NOMBRE	771
11.2.2. MITJANA D'EDAT, ANYS D'EXPERIÈNCIA I HORES DE DEDICACIÓ	772
11.3. LES ENTITATS	772
11.3.1. CARÀCTER JURÍDIC DE LES ENTITATS	772
11.3.2. INFORMACIÓ GENERAL SOBRE EL VOLUNTARIAT	773
11.4. ASPECTES D'INTERÈS ESPECIAL PER ESTUDIAR	776
11.4.1. MITJANS DE CAPTACIÓ DE VOLUNTARIS	776
11.4.2. FORMACIÓ	778

12. IMMIGRACIÓ	788
<i>Alejandro Nicolás Miquel Novajra</i>	
<i>Serveis Tècnics del CES</i>	
12.1. GLOBALITZACIÓ, IMMIGRACIÓ I HISTORICITAT	789
12.1.1. LA CONSTRUCCIÓ SOCIAL ACTUAL DEL CONCEPTE D'IMMIGRANT	789
12.1.2. MOVIMENTS POBLACIONALS A LES ILLES: SECTORS I SEGMENTS DE PRODUCCIÓ, MERCATS DE TREBALL I DIFERÈNCIES HISTÒRIQUES. ELS FORASTERS.	790
12.1.3. ELS ESTRANGERS: PRIMERA VERSIÓ.	792
12.1.4. ELS ESTRANGERS: VERSIÓ SEGONA. ELS IMMIGRANTS EXTRACOMUNITARIS.	793
12.1.5. LES ESPECIFICITATS DE LA IMMIGRACIÓ A ESPANYA.	795
12.1.6. LA QÜESTIÓ DE LA DISTRIBUCIÓ ESPACIAL EN EL CAS BALEAR.	796
12.2. EL MARC PRODUCTIU I LA IMMIGRACIÓ: ELS SEGMENTS DE LA PRODUCCIÓ DEFINEIXEN ELS SEGMENTS DEL MERCAT	797
12.2.1. LES POLÍTIQUES DE CONTINGENTS: DE CADA PAÍS A CADA REGIÓ I A CADA TREBALL.	797
12.2.2. ELS SECTORS, ELS CONTRACTES I ELS RÈGIMS DE LA SEGURETAT SOCIAL	800
12.3. ELS MARCS LEGALS	801
12.4. ELS MARCS CULTURALS	803
12.5. L'OPCIÓ DEL GOVERN DE LES ILLES BALEARS	804